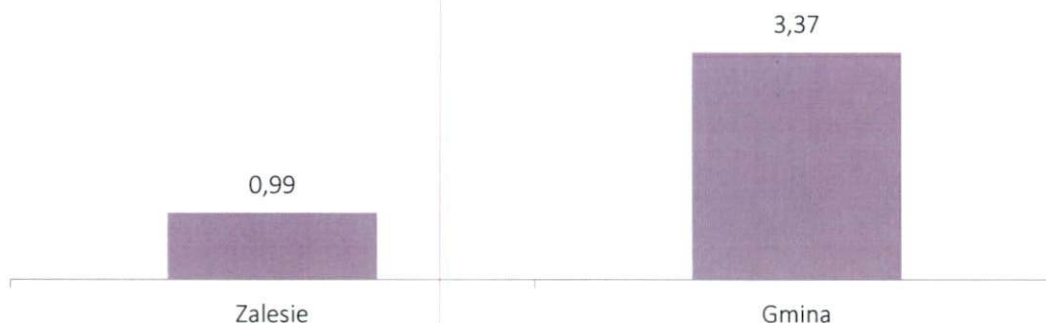

Sfera gospodarcza

Na terenie sołectwa Zalesie występuje bardzo mała liczba podmiotów gospodarczych, co bezpośrednio wpływa na rozwój gospodarczy obszaru i gminy. Wśród gospodarstw rolnych działających na terenie sołectwa przeważają duże gospodarstwa nastawione na wielkotowarową produkcję zwierzęcą, w szczególności na produkcję żywca wołowego oraz mleka. Największym przedsiębiorstwem jest Zakład Mleczarski „LACPOL”, który znany jest z produkcji serów.

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na rewitalizowanym obszarze wyniosła w 2015 roku 0,99, podczas gdy liczba podmiotów w gminie według tego samego przelicznika wyniosła 3,37. Tak mała liczba przedsiębiorstw może być wynikiem niskiego stopnia aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców. Z jednej strony, na terenie sołectwa nie zakładają swoich firm zewnętrzni inwestorzy, z drugiej jednak społeczność lokalna cechuje się niskim poziomem przedsiębiorczości.

Tabela 29 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Zalesie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Sfera środowiskowa

W 2015 roku na terenie Zalesia znajdowało się 7283 m² płyt azbestowo-cementowych. Należały one do 17 właścicieli. Należy podkreślić, że zanotowano wzrost o 50 m² w stosunku do spisu z roku poprzedzającego. U osób narażonych na wdychanie powietrza, w którym znajdują się włókna azbestu, występuje ryzyko wystąpienia chorób układu oddechowego, w tym pylicy azbestowej czy raka płuc.

Sfera techniczna

Na terenie Zalesia znajduje się:

- dwór z połowy XIX wieku;
- cmentarz ewangelicki;
- kuźnia z początku XX wieku.

Obiekty te wymagają opieki technicznej ze względu na swój wiek.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W Zalesiu funkcjonuje Szkoła Podstawowa z oddziałem zerowym, świetlica wiejska, plac zabaw i boisko sportowe. Jednak przestrzeń publiczna jest niewystarczająca dla osób starszych (brakuje miejsc spotkań).

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Istotnym elementem przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji była identyfikacja problemów występujących na terenie gminy. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej pozwoliła na wyznaczenie terenów o wysokim poziomie koncentracji zjawisk negatywnych, tym samym wskazując obszar zdegradowany.

Przeprowadzone badanie ankietowe oraz konsultacje społeczne pozwoliły natomiast na poznanie realnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców wobec Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ankietowani wskazali, że problemami o wysokim natężeniu są:

- Niskie dochody mieszkańców, ubóstwo;
- Natężenie problemów społecznych;
- Niska jakość terenów zielonych;
- Słaba infrastruktura transportowa.

W trakcie spotkania konsultacyjnego mieszkańcy za negatywne zjawiska uznali:

- Problemy społeczne (wysoki poziom bezrobocia, starzenie społeczeństwa, odpływ młodych ludzi z gminy, ubożenie społeczeństwa),
- Złą infrastrukturę społeczną (brak świetlic wiejskich i przedszkoli) oraz techniczną (zły stan dróg, brak obwodnicy, słaba baza turystyczna).

Natomiast przeprowadzone wywiady pogłębione z pracownikami Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej wskazały, że występujące problemy związane były przede wszystkim ze sferą gospodarczą. Dotyczą one konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców ze względu na budowę marketów wielogabarytowych. Ponadto, innymi zidentyfikowanymi problemami były: niski poziom funkcjonowania komunikacji publicznej (zarówno na terenie miasta, jak i gminy) oraz częste zalewanie terenów przez wody Sępoleńka i Kamionka.

W oparciu o analizę mierników wskaźnikowych, konsultacje społeczne i kwestionariusz ankiety, wizja obszaru rewitalizacji brzmi następująco:

Część obszaru miasta Sępólno Krajeńskie, sołectwa Lutówko, Sikorz, Włóscibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie po zakończeniu rewitalizacji w roku 2023 mają stać się miejscem atrakcyjnym i przyjaznym dla życia mieszkańców, w którym zostaną ograniczone lub wyeliminowane problemy, tj. nadmiernego korzystania ze świadczeń socjalnych, migracji ludzi i znacznej liczby osób nieaktywnych zawodowo. Nastąpi również ożywienie gospodarcze, w którym zwiększy się liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających mieszkańców w sektorze poza rolniczym. Ponadto, poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wzrośnie atrakcyjność turystyczna nie tylko obszarów rewitalizacji, ale również całej gminy.

8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji zostały stworzone na podstawie problemów zidentyfikowanych na etapie diagnozy (w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej), konsultacji społecznych i przeprowadzonych badań. Ponadto, stanowią one pochodną wizji określającej moment zakończenia rewitalizacji w roku 2023 oraz są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji.

Przedstawione poniżej cele zostały opisane na podstawie skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Ponadto, wybrane kierunki działań, pozwolą na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji i pozwolą na wyjście obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Rysunek 4 Cel rewitalizacji i kierunki działań

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 30 Skwantyfikowane wskaźniki określone wartościami bazowymi i docelowymi

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów					
Kierunek działań	Realizowany projekt	Wskaźniki	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu					
Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców.	Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²)	0	8970	Protokół zdawczo odbiorczy
		Liczba osób korzystająca z rewitalizowanej infrastruktury (os./rok)	-	600	Badanie ankietowe
		Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich (szt.)	0	50	Protokoły zdawczo-odbiorcze
		Ożywienie społeczno-gospodarcze (udział osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury w populacji ogółem mieszkańców rynku wraz z bocznymi uliczkami) na obszarach miejskich (%)	-	100%	Badanie ankietowe
	Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Soplence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury	Liczba wybudowanych lub przebudowanych budynków (szt.)	0	3	Protokoły odbioru
		Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os./rok)	0	8000	Badanie ankietowe
Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych	Aktywnie społecznie – 50+	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach (os./rok)	0	50	Lista obecności
		Liczba osób ze zwiększonym poziomem kompetencji cyfrowych [obsługa komputera] (os./rok)	0	50	Lista obecności
		Liczba zorganizowanych wydarzeń aktywizujących społeczność lokalną 50+ [wycieczki, festyny, spotkania integracyjne, ogniska] (szt./rok)	0	10	Dokumentacja zdjęciowa
		Liczba udzielonych porad (szt./rok)	0	120	Ewidencja udzielonych porad
Poprawa stanu infrastruktury społecznej	Rewitalizacja budynku „starej szkoły” w Lutowie	Liczba zrewitalizowanych budynków infrastruktury społecznej (szt.)	0	1	Protokół odbioru
		Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury (os./rok)	-	56	Ewidencja dzieci

Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie	Liczba wyremontowanych budynków infrastruktury społecznej (szt.)	0	1	przyjętych do przedszkola Protokół odbioru
	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury (os./rok)	-	50	Lista obecności
	Liczba zorganizowanych wydarzeń mających na celu aktywizację i integrację społeczną dzieci i młodzieży (szt./rok)	-	36	Dokumentacja zdjęciowa
	Liczba zorganizowanych turnusów Zielonej Szkoły dla dzieci i młodzieży (szt.)	0	14	Ewidencja uczestników

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 31 Zbiornice wskaźniki realizacji projektów głównych (podstawowych)

Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Liczba osób zamieszkujących na terenie miejscowości, w których wybudowano lub zmodernizowano obiekty infrastruktury rekreacji [stan na 31.12.2015 r.] (os.)	0	9 304
Wartości inwestycji objętych rewitalizacją (zł.)	0	5 010 000
Tempo wzrostu PKB rocznie (%)	-	+3,0%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie (%)	11%	7%
Zmniejszenie obszarów objętych patologią społeczną (%)	-	-10,0%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie (%)	6,54%	4,0%
Liczba osób dotknięta ubóstwem w ludności w Gminie (%)	4,01%	2,5%
Placówki wychowania przedszkolnego (szt.)	9	10
Miejsca w przedszkolach (os.)	252	308

Źródło: Opracowanie własne.

9. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

9.1. Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wskazanie podstawowych oraz uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest kluczowe dla procesu wyprowadzania wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego oraz dla realizacji założonych celów. W ramach całościowego procesu rewitalizacji, zaproponowano więc następujące projekty główne oraz uzupełniające (które przyczynią się do realizacji założonych celów, a których szczegółowa charakterystyka nie jest możliwa na tym etapie):

Tabela 32 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁶	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu									
Kierunek działań: Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców									
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1.Podniesienie standardu przestrzeni miasta 2.Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	PF	Gmina Sępólno Krajeńskie	Inwestycja zostanie zlokalizowana na obszarze miasta Sępólna Krajeńskiego i obejmować będzie m. in. następujący zakres prac: - przebudowę ciągów komunikacyjnych oraz wymianę nawierzchni dróg i chodników np. z kostki betonowej na kostkę betonową, granitową, kamienną, bazaltową; - remont elewacji i dachów kamienic przylegających do rynku; - budowę i przebudowę lub remont niezbędnej infrastruktury technicznej kolidującej z projektowanymi robotami (np. kanalizacji deszczowej,	Rynek Miejski w Sępólnie Krajeńskiej	3 500 000,00	- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich - 8970 m ² - Liczba osób objętych projektem – 600 osób. - Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich – 50 jednostki mieszkalne Wskaźnik ożywienia społeczno – gospodarczego na obszarach miejskich - 100%	Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe

⁶ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

sieci wodociągowej oraz energetycznej itp.);

- montaż małej architektury (m. in. ławki, słupków, koszy parkowych, źródła wodnego, fontanny z osprzętem, tablic informacyjnych, reflektorów ziemnych, donic itp.);
- wymianę i montaż lamp oświetleniowych na stylizowane;
- wykonanie iluminacji świetlnej pomnika Ofiar II wojny światowej;
- oświetlenie pod mostem na rzece Sępolence
- odtworzenie zniszczonych nawierzchni trawiastych;
- wykonanie rabat, klombów kwiatowych, gazonów itp.;
- wycinka, oraz wykonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów;
- wykonanie nowych alejek spacerowych i placów wypoczynkowych dla dzieci i dorosłych z kostki np. kamiennej lub betonowej lub granitowej lub bazaltowej;
- renowację istniejącego pomnika „Ofiar II wojny Światowej”

Kierunek działań: Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców

Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1.Zagospodarowanie i uporządkowanie miejsca wypoczynku i rekreacji	1.Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury	PF	Gmina Sępólno Krajeńskie	W ramach zadania planuje się wykonać: - Przebudowę miasteczka rowerowego wraz z wyposażeniem (kostka betonowa bezfazowa) - Zagospodarowanie zieleni wraz ze skarpą po obu stronach od ul. Kościuszki wraz z elementami małej architektury, - Przebudowę istniejącego boiska sportowego do piłki nożnej, - Budowę Skateparku modułowego, - Utworzenie terenu wypoczynku biernego – w tym trawniki do zabawy, Nasadzenie zieleni. - zagospodarowanie skarpy rzeki Sępolenki	Działka 2/3 obr. 4 Sępólno Krajeńskie	500 000,00 zł	- Liczba przebudowanych/wybudowanych obiektów – 3 - Liczba osób korzystających z zrealizowanych projektów – 8 000,00	Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe
Kierunek działań: Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych									
Lutówko, Sikorz, Włocibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie, Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1.Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych	1.Aktywnie społecznie – 50+	S	Ośrodek pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	Projekt będzie polegał na włączeniu seniorów do działań na rzecz słoneczności lokalnej, budowanie więzi międzypokoleniowych, podniesienie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych systemów komunikacyjnych. Działania: 1. W każdej z wsi prowadzone będą warsztaty	Lutówko – świetlica wiejska; Sikorz – świetlica wiejska; Włocibórz – świetlica wiejska; Wysoka Krajeńska – świetlica	1 010 000,00	Liczba osób, które będą uczestniczyły w spotkaniach; Liczba osób, które podniosą swoje kwalifikacje związane z nauką obsługi komputera; Liczba zorganizowanych wycieczek, festynów, spotkań integracyjnych, ognisk; Liczba udzielonych porad	Lista obecności, dokumentacja zdjęciowa

				komputerowe z zakresu podstawowej obsługi komputera i Internetu. W czasie zajęć seniorzy poznają budowę komputera, oswoją się z klawiaturą i myszką, pracować będą z edytorem tekstu, uczyć się będą zapisywać wykonane prace na komputerze. Z uwagi na braki w wyposażeniu świetlic wiejskich w sprzęt komputerowy działanie to będzie zlecone firmie szkoleniowej posiadającej stosowny sprzęt, który będzie dowieziony do świetlic. 2. W każdej z wsi będą odbywały się zajęcia z rękodzieła, haftowania, decoupage, kulinarne (przez okres trwania projektu). Z uwagi na braki w wyposażeniu w świetlicach wiejskich zakupione zostaną niezbędne art. gospodarstwa domowego oraz materiały pomocnicze do realizacji powyższych zajęć. 3. W każdej wsi po pierwszym półroczu realizacji projektu planuje się zorganizowanie	wiejska; Zalesie – świetlica wiejska; ul. Plac Wolności w Sępólnie Krajeńskim oraz przyległe ulice		

				CZYTANIA DLA NAJMŁODSZYCH. Seniorzy będą czytać bajki najmłodszym mieszkańcom wsi. Bajki mają działanie edukacyjno-terapeutyczne, pozwalają dzieciom dobrze się bawić, niwelować złość i smutek, ale także uczą świata, pokazują co w życiu jest ważne, uczą zachowań prospołecznych, budują w dzieciach poczucie własnej wartości. Seniorzy z kolei będą mieli wypełniony pożytecznie wolny czas, będą czuli się potrzebni i będą czuli ogromną satysfakcję widząc efekt swojej pracy: uśmiech na twarzy dziecka. Z uwagi na skromne wyposażenie świetlic wiejskich zostaną one wyposażone w niezbędny sprzęt komputerowy do prawidłowego wykonania działania. 4. W każdej z wsi przy współudziale seniorów organizowane będą cykliczne spotkania integracyjne, wspólne wycieczki, ogniska, festyny itp. Wspólna organizacja tworzy sieć oparcia społecznego,				

która sprawia, że ludzie w większym stopniu liczyć mogą na pomoc ze strony innych. W celu zrealizowania działań plenerowych wymagane będzie dokonanie zakupu niezbędnych materiałów pomocniczych (do realizacji konkursów, catering, trampolina, napoje, wata cukrowa itp.)

5. Projekt obejmował będzie również:

*zajęcia „nordicwalking” dla seniorów pod okiem instruktora oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe - chi kung (do wykonania zadania zakup kijków nordic walking i inne materiały i sprzęt według potrzeb)

*wystawy tematyczne, prezentujące pasje osób starszych (np. malarska, rzeźbiarska, robótek ręcznych -szydełkowanie, praca z drutami dziewiarskimi czy wędkarska)

spotkania dla międzypokoleniowe poświęcone tradycjom, zwyczajami

bożonarodzeniowymi

Niska świadomość, brak integracji, bariera wieku,

				niska samocena, mentalność oraz obawa przed ośmieszeniem powodują niechęć mieszkańców wsi do organizacji i uczestnictwa we wszelkiego rodzaju działaniach. Celem powyższych działań jest propagowanie zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej oraz dzielenie się pasjami i doświadczeniami życiowymi. 6. Cykliczne spotkania ze specjalistami i pracownikami instytucji (ochrona zdrowia, policja, ośrodek pomocy społecznej, punktu interwencji kryzysowej itp.). Na ograniczony dostęp do specjalistów ma wpływ wiele czynników: brak dojazdu, stan zdrowia, niska świadomość, ograniczony dostęp do informacji, wstyd, czas oczekiwania. Powyższe działanie daje możliwości wyrównania szans, podniesienie świadomości oraz do zmiany swojej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych. 7. Cykliczne spotkania integrujące mieszkańców			

				Sępólno Krajeńskiego, dające możliwość osobom wykluczonym i starszym na wspólne spędzanie czasu.					

Źródło: opracowanie własne

9.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 33 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia ⁷	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		
	Kierunek działań: Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych		
	1.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo	Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej		
	2.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
Poza obszarem rewitalizacji: Wilkowo	Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej		
	3.	S	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Źródło: opracowanie własne

⁷ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

Projekt: Rewitalizacja budynku „starej szkoły” w Lutowie

Uzasadnienie: W Lutowie projekt obejmuje zagospodarowanie budynku „starej szkoły”. Parter obiektu zostanie zaadaptowany na potrzeby przedszkola wiejskiego przyczyni się do powstania nowego miejsca, w którym dzieci mogłyby spędzać czas wolny. W placówce zaplanowane jest wprowadzenie na szerszą skalę nauczania eksperymentalnego i regionalnego. Ponadto, ponownie zagospodarowanie parteru pozwoli na korzystanie z edukacji przedszkolnej w dobrych warunkach lokalowych również przez dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dzieci najmłodsze). Rozszerzenie oferty edukacyjnej jest istotne ze względu na fakt, że w roku szkolnym 2016/2017 do przedszkoli miejskich nie przyjęto 56 dzieci 3 – letnich.

Ponadto, zagospodarowania poddasza budynku oraz świetlicy szkolnej na cele schroniska młodzieżowego, przyczyni się do stworzenia przyjaznego miejsca do odrabiania lekcji, spędzania czasu wolnego czy realizacji zajęć dodatkowych. Rozszerzy się również dostępność społeczności do działalności kulturalnej.

Realizacja projektu jest szczególnie istotna ze względu na fakt, że miejscowość Lutówko, które wchodzi w skład obszaru rewitalizacji, znajduje się w odległości ok. 5 kilometrów. Bliskość obu miejscowości ułatwi dostęp do punktów przedszkolnych, tym samym wyrównując szanse edukacyjne dla dzieci zarówno z Lutówka, jak i innych sąsiednich miejscowości.

Również ze względu na bliską odległość Zespołu Szkół młodzież będzie mogła korzystać z proponowanych zajęciach edukacyjno-rozwojowych i rozrywkowych. Młodzież także będzie mogła w tym miejscu spędzać czas po zajęciach lub w oczekiwaniu na autobus, co przyczyni się do utworzenia lub umocnienia więzi lokalnych.

Projekt: Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Uzasadnienie: Przebudowa pomieszczeń budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie ma na celu dopasowanie ich do potrzeb „zielonej szkoły”. Odbiorcą projektu będą dzieci i młodzież uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjalnych zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich. Teren Wilkowa oraz sąsiednich sołectw (wchodzących w skład obszaru rewitalizacji) zamieszkuje wiele dzieci i młodzieży ze środowiska popegeerowskiego. Zajęcia edukacyjne prowadzone w „zielonej szkole” z zastosowaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego

•
•
pozwolą na zaspokojenie potrzeb młodych ludzi w tym zakresie, zintegrują z rówieśnikami. Ponadto, rozpoczęcie tego rodzaju działalności będzie szczególnie istotne pod względem zapobiegania zjawisku zarówno wykluczenia społecznego, jak i cyfrowego. Zatem działanie realizowane niebezpośrednio na obszarze rewitalizacji przyczyni się do poprawy jakości życia młodych mieszkańców obszarów kryzysowych.

Proponowane działania poza obszarem rewitalizacji zakładają realizację celu, który został wyznaczony dla obszaru rewitalizacji („Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej”). Skierowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży, czyli grup u których dostrzega się zjawisko niskiego zaangażowania społecznego. Przeprowadzone działania zakładają stworzenie miejsc, w których osoby młode mogłyby wzajemnie poznawać się i nawiązywać nowe znajomości. Ponadto, zwiększenie dostępności edukacyjnej i obiektów do wspólnego spędzania czasu wolnego, przyczyni się do kształtowania postaw prospołecznych, istotnych pod względem tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Przystosowanie budynku „starej szkoły” oraz zaadaptowania poddasza świetlicy wiejskiej na „zieloną szkołę” pozwoli na budowę więzi lokalnych, przyczyniających się w przyszłości do ograniczenia lub eliminacji zjawiska wykluczenia społecznego.

10. Mechanizmy zapewnienie komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność może mieć charakter:

Rysunek 5 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny wpływać na sfery:

- społeczną;
- gospodarczą;
- przestrzenno-funkcjonalną;
- techniczną;
- środowiskową.

Kompletność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz uzyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązyanych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych;
- skorelować działania rewitalizacyjne z założonymi celami operacyjnymi;
- skorelować przedsięwzięcia z wcześniej zdiagnozowanymi problemami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi.

Proces Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w *Wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji*. Wszystkie działania będą również odpowiedzią na założone cele rewitalizacji i kierunki działań, przedstawione w rozdziale 8.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w rozdziale 13 system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie. Zapewni on efektywne działanie zróżnicowanych jednostek na rzecz gminy i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich

oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobszarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przedstawione w *rozdziale 9*, będą dopełnieniem projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013.